

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇ:
Місечно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долер.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 тм. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Ба-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Єдність протиукраїнського монархічно-більшовицького фронту.

Пролетарі вістки в закордонній пресі, що японці позарештовували деяких московських монархістів, що працювали в Манджурії на користь більшовиків. Сімбіоза цих двох екстремів може здаватися куріозом. Дехто може навіть сказати — наклеп! Але факти говорять інше. За життя Леніна московський шовінізм якийсь ще не відважувався показувати своїх кіхтів. Крім того, ще була свіжа пам'ять про героїчну боротьбу національностей б. російської імперії за свою національну свободу. Та й гасла про самовизначення ще не виблідли були на прапорах, як більшовицькому так і демократичному (Вільсону). Але тепер багато змінилось. Найшліхетніші наслідувачі більшовицької доктрини про диктатуру одної партії і вони віддалися більшовикам тим, що позичили їм ідею вождя. Що за більшовицькому почав рости в Москві великодержавний націоналізм великоруського характеру — на те вказували відомі виступи М. Горького, проти української культури, який дійшов у своєму шовінізмі так далеко, що навіть непогодавався дати дозволу на переклад своїх творів на українську мову. Правда, від того нічого не втратили українці. Українська молодь не потребувала і не потребує виховуватись на божевільному романтизмі. То лише свідчило про розперезаність московського шовінізму, який не крився зі своєю ворожістю до національної політики, започаткованої Леніном, який був теоретично прихильником розвитку національної культури пригноблених націй. Тепер, коли вождь Сталін, омоскволений грузин, рішуче записав своє ім'я в історії, як новітній московський Казант — збирач земель, московський шовінізм немає стриму. Нищиться все, що не московське. Кожний, хто брав лише будьяку участь в українській визвольній боротьбі, — знаходиться тепер на Соловках, у Сибірі, Туркестані, коли не на тому світі. Рядові комуністи, коли вони призначалися до українства, вже майже всі зліквідовані. Залишилися ще ті, на видних посадах, що їх так тихо не побудешся за допомогою ДПУ. Ось виводили на них всякі нестворені речі й порозстрілювали. А емігрантська московська монархістична преса виписувала на кожного розстріляного українця (як напр. на Конара-Палачука), що це були чужоземні шпioni.

Там Постишев недавно виголосив промову, в якій закидував шпionство Шумському, Солодубові й іншим. Те, що він говорив, було лише повторюванням писанини московської монархістичної преси. Цікаве явище — вперед появляється це в монархістичній пресі, а потім думки монархістів повторюють Постишеви й компанії. Виходить, що директиви щодо національної політики Постишев й Ко одержують від московських монархістів. Напр., залишилося ще пару нерозстріляних галичан на Україні. І ось вже розпочав московський монархістичний щоденник „Возрождение“ вести проти них кампанію, позваляючи Постишевих за патріотизм. Деякі уривки із тої протиукраїнської монархістичної пресової кампанії хочемо навести, щоб зафіксувати це явище — єдності й однозвучності монархічно-більшовицького протиукраїнського фронту. Передова під назвою „Кінець української націоналізації“ — вислана в „Возрождение“ ч. 2959, аж захлистується з радості, що більшовики касують українізацію, яку раніш вони рвали „одним із найголовніших досягнень у своїй національній політиці“.

„Завданням цієї політики більшовиків — говорить передовик-монархіст, — було: зруйнувати „імперську будівлю“ Росії, розбити органічну єдність народів. На Україні була проголошена офіційною мовою для всіх установах республіки українська мова, а цю останню почали запроваджувати в тому штурганому варіанті, що розробився за ініціативи австрійської влади в Галичині за останнього війни перед війною. Проти галичан-австро-

філів під егідою більшовиків тишно розцвіла на Україні. Але тепер вже все це признається „кознями класового врага“ (підступом класового ворога), спробою прищипити на Україні не загально-пролетарську культуру в українському варіанті, а українську національно-буржуазну культуру. З цього зроблені висновки. Виписані з Галичини лінгвісти звільнені з посад, а друкування словарів й граматик припинено до розроблення нових текстів близьких до загально-російського мови. Заява Постишева про те, що боротьба з великодержавним великоруським шовінізмом мусить вестися, не міняє справи: зміна безсумнівно й щасливі дні галицьких українізаторів минули. Потреба тягтися з цією незрозумілою непотрібною мовою (вона-ж не відкриває доступу до жадної культурної скарбниці), природно, драгувала населення й тепер прийшлося би відсилати назад не галицьких лінгвістів, а пetersburgських або московських. Зусиллями русських людей, що живуть в Малоросії й Новоросії злочинна спроба роздробити руський народ — припинена, віримо, безповоротно“.

Ось так бадьоро закінчує похвалу Постишевим монархічний щоденник, засліплений аж до оглушення своїм шовінізмом. Підтвердження єдності „русского“ народу дуже слабеньке. Московські гіробителі зрозуміло, „відшлють назад“ лише „галицьких“ лінгвістів. Зиселюють вони з України не лише „галицьких“ лінгвістів, а й українських селян, робітників та інтелігентів у тундри півночі за те, що не хочуть скоритися нахабному й кровожадному мо-

СІНОКОСИ ПОКІНЧЕНІ.
Життя починаються. Не забудьте забезпечити збіжжя й пашу від огню

В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

московському деспотизмові. Марна потіха — ця політика якраз веде не до єдності, а до нечистоти й злоби проти всього, що пахне московським. Не до єднання веде, а до впертої й безкомпромісової боротьби українського народу з Москвою за своє національне визволення. Колишній голос московської комуністичної сирени про самовизначення, про визволення пригноблених націй змінився в шовіністичне гарчання імперіаліста й уніфікатора. А це шовіністичне гарчання мусить протверезити комуністично настроєну молодь, як других, так і нашої пригнобленої нації, що так легко раніш давалася зачарувати голосові московської сирени, а тепер покутує свою легковірність літами тюрми, не за боротьбу за визволення свого народу, а за цілі московського імперіалізму. Колишній же можна було хоч говорити про розвиток національної культури позбавлених політичної волі націй, що знаходяться під деспотією Москви. Тепер і цей аргумент відпадає. Не лише тіло, а й душа нації нищиться ad maiorem gloriam московського зоологічного націоналізму. Тепер ми вже мало маємо до втрати по тому боці Збруча. Помер творець конституції Союзу — розпадається й сама ця потвора. Не маємо, всеж таки причини до зневіри в нашій боротьбі за національне визволення. Англія не Московія, а нас трохи більше як ірландців. Нехайже тепер віра в перемогу підсилює наш дух, а тоді чорночервоні московські єдинодержавці переконаються, що вони помилялися і що помилка ця була для них фатальною.

М. О.

Ще про всеукраїнський національний конгрес.

Голос у дискусії.

Думка про скликання всеукраїнського національного конгресу, яку недавно порушив на сторінках „Діла“ С. Д. в своїй статті „Укр. нац. конгрес“ безперечно незвичайно важна і на часі. Справді, здається, що справа українського відродження ще ніколи так не була загрожена, як зараз. З усіх європейських народів український варіант після світової війни залишився не то що найбільше покривдженим, але розбитим... аруйнованим в господарському, культурному та суспільно-громадському і політичному відношенні. Ні в одній державі він не має можливості вільного розвитку. Всього бачимо загрозу біологічного існування нашого народу: голод, масовий переселення, „паціфікація“, денационалізація, загальне дубожіння — все це впрямі-решт може ослабити навіть найздоровіші й найкультурніші з народів. Цікаво, що коли в минулому столітті всі емансипаційні рухи пригнічених народів зустрічали горіче співчуття і допомогу з боку більш поступових представників європейської культури, як напр. змагання поляків, то тепер ми бачимо не тільки індеферентне але й цілком байдуже, а то ще й вороже відношення до проблеми визволення українського народу. Прихильників його можемо перерахувати на пальцях. Ясно, що причина цього лежить у тому різко реакційному курсі, який взяла майже ціла Європа та взагалі — у загально переборщеному матеріалізмі, який безглуздо відкидає всякі етичні засади в індивідуальній (особовій) та колективній (суспільно-громадській) поведінці.

Етична концепція гуманізму, яка постоїла в ідеї християнства, тепер тільки зручна фірма для покриття в дійсності доброго організованого

патентованої вирахованості та безоглядної хижацької поведінки. Властиво ця протистична засада стала „нормою“ суспільних відносин. Саме тим і пояснюється, чому всі змагаючи українського народу не зустрічають зараз того відгуку, який вони могли зустрінути в недавньому минулому. Тим скрутніше становище нашого народу: бож він став об'єктом торгів без нас... впереч усім нашим змаганням, побажаннями волі... Безпосередньо зацікавленим не ходить так про наш нарід, як про ті природні простори та багатства, які він зумів у історичному минулому заселити та придбати. Що це не жарт — нас може легко в тому переконати політика тих держав, які позаймали наші землі; „порядкування“ земель, природних багатств і населення, всі методи цього „порядкування“ променюють більше ніж проречисті за тим, що дійсно заноситься на цілковите знищення всього українського: завоюється на винищення самого народу, як окремої людської породи...

Так далі бути не може. Але, коли не може бути так, то треба, щоб було інанше, саме так як треба. На превеликий жаль це „треба“ досі ніяк не могло зворушити деяких наших політиків. Цілими роками „дорослі“ люди живуть фікціями, які аважають за „принципи“, реальну політику і боротьбу між собою за ці фікції. Ші політику і боротьбу між собою за ці фікції. Ші люди не творять політики, але просто займаються політиканством, до того ще й зрібничкою. Хіба це не кумедно, а разом з тим до безглуздя не болюче, що в той час, коли ми між собою граємося за фікційні речі (монети — ідеї) і тим самим редукуємо і без того свої слабенькі сили, в той час — наші вороги грізять цілими пашами та живо тіло! А ми зацікавлені фікціями,

Др. Т. Е. Бурачинський

вул. Сапінг ч. 25

ВИХАВ І ПОВЕРНЕТЬСЯ ДО ЛЬВОВА
20. СЕРПНЯ.

1—1

106

замість того, щоби дійсно йти до скріплення своєї національної сили та міцї господарської, культурної та політичної. — гриземся мов ва кістку, (якої до того ще нема), і... розмирюємося з різноманітними дрібницями свого буденного життя... Вислід того всього фатальний: ні диференціації ні інтеграції сили ще досі немає.

У той же самий час ми помічаємо, як усі ворожі чинники безпосередньо і поосередньо зацікавлені в нашому розподілі все міцніше та певніше скупчують свої сили; їх об'єднують не фікції (якими ними кормлять наших „господолітків“), а такі реальні інтереси господарського та приватного порядку. Система їх впливу тисне щораз більше в прямиї залежності від інтеграції їх сили і, так би мовити, в геометричній прогресії, в залежності від розкладу та деінтеграції нашої сили, що випливає з отого нашого неповажного дрібничкового політиканства чи недбалства. Ясно, що далі так бути не може. Або — або! Або ми дійсно будемо творцями відродження нашого народу, яке ми поставимо на добрий господарський і культурний ґрунт, або ні, то адамо всі позиції й дамо можливість зробити те, чого хтось хоче.

Тому скликання всеукраїнського національного конгресу саме на часі. Такий конгрес міг би напевно ввести нові настрої в наше життя; міг би передовсім зробити підсумки всього того, що ми досягнули протягом останнього віку чи кількох десятиліть, а також і того, що було втрачено за весь цей час; конгрес міг би також намітити і дальші загально-національні цілі, поширити та поглибити ідеологічні основи українського руху, виробити конкретну програму, методи та засоби для її досягнення. Ясно, що не можна погодитися з автором наведеної статті, що мовляв, говорити про план чи програму конгресу зараз не доводиться... Порухнувши питання про важливість і потребу скликання такого конгресу, треба обов'язково підходити до справи зі сугубо практичного боку. Для мене ясно, що конгрес повинен поставити на черзі два питання „бути чи небути“ нашого народу; іншими словами — виявити правдивий стан його положення господарського, культурного і політичного в лавширшому розумінні; виявити ступінь загрозлення нашого біологічно-племенного існування; виявити всі напрямки чужонаціональної політики в цих усіх аспектах суспільного життя. — Це з одного боку. І — знайти шляхи не тільки спаралізування всіх ворожих заходів, але, передовсім, шляхи справжньої нашої реальної політики, яка дала би запоруку того, що дійсно ми вийдемо на широкий шлях вільного життя. Все-

український національний конгрес у такому випадку мусів би стати значною рушійною силою всього нашого сучасного та майбутнього процесу відродження і, можливо, що дійшов би до створення єдності проводу, без чого годі думати про успішність наших деструктивно-децентралізованих змагань, які замість інтеграції нашої сили часто-густо, може неспішно, нівелюють її.

Такий конгрес вимагає значної підготовки, а тому і відповідного часу. Повстає практичне питання: коли він може бути скликаний? І далі: хто має брати на себе ініціативу його підготовки? Хто має право, чи може брати участь у такому конгресі? Чи це будуть всі наші політичні партії та окремі заслужені сусп.-громадські і культурні діячі нашого життя чи, взагалі, всі ті, що хочуть бути присутніми? Ясно, що це питання слід належно обговорити. Знову таки: де саме було б найвигідніше скликати конгрес так, щоби він міг відбуватися незалежно від якихось побічних тенденцій, але щоби одночасно був зв'язаний з технічними перешкодами та труднощами. Не можна оминути і питання фінансових

засобів для конгресу, яке в тому випадку дуже важливе: бо-ж хто зможе поїхати кудись за кордон, коли така поїздка зв'язана зі значними втратами? У конгресі бажана участь так-би мовити всієї нашої еліти з представниками всіх класів і станів; бо щойно тоді конгрес матиме велике моральне і практичне значіння. Навіть всім питанням слід розвинути широкую дискусію, яка-б вияснила всю складність і важливість скликання всеукраїнського національного конгресу, а щойно вже на цьому підкладі можна було б прийти до конкретних завдань і рішень. Дати відповіді на ці запитання — значить конкретизувати справу, приступити до її оформлення, а відтак — здійснення. Цікаво було б почути у цій справі голос наших старших досвідчених політичних парламентаристів, зокрема, публіцистів та, взагалі, суспільно-громадських і культурних діячів, які чей-же не можуть обійти мовчанкою такої важкої справи, як скликання всеукраїнського національного конгресу, що може стати зворотною точкою наших змагань.

Т. М.

Наївність чи непоінформованість?

Д-р Ю. Маршалек про кривди української кооперації.

У двотижневнику для кооперативних справ, органі „Унії Зв'язку Спудзельних в Польщі“ — „Порадник Спудзельних“ з 1. липня ц. р. помістив д-р Юзеф Маршалек велику статтю про трилітній план української кооперації. Обговоривши подробиці останніх загальних зборів РСУК, п. Маршалек затримався довше над третьою частиною цих загальних зборів, що відносяться до важкого положення й адміністративних перешкод української кооперації і пише:

„Якщо згадуємо про третю частину ухвал загальних зборів РСУК, то тому, що українська кооперація де може, поза кордонами Польщі і в її межах жаліється на перешкоди і труднощі, які мають зустрічати її з боку влади. Ці справи порушив недавно в загальному рефераті про українську кооперацію на З'їзді Кооператива у Варшаві пос. Остап Луцький. У дискусії над ним один з відомих кооператорів у Варшаві мав заявити: „Мені як кооператорові-полякові прикро було дізнатися про ті вимково трудні умовини, серед яких доводиться працювати українській кооперації в Польщі“.

„Ці слова — пише п. Маршалек — повторено безумовно далі: якщо їх сказано в тій формі, вважаємо, що треба би бути обережнішим у виголошуванні подібних еснунцій на основі будь-що-будь однобічного навісвітлення фактичного стану.

„Польські кооператисти, що працюють на тому самому терені, не бачуть вимкових утруднень і кривд української кооперації. Українські кооперативи можуть працювати зовсім спокійно і розвиваються, як доказують цифри

й життя, зовсім добре. Якщо з боку влади були справжні перешкоди, їх розвій не був би в такий швидкий ні такий очевидний“.

Такий самий погляд, як п. Маршалек, має більшість польського громадянства. Але в цьому останньому, зачитаному в „Курьєру“ і інших „Експреси“ годі дивуватися, так з другого боку невідомо: підозрівати п. Маршалка в наївності чи свідомій неправді? Адже він, як той, що цікавиться українською кооперацією і пише про неї статті, повинен знати, що у сільсько-розв'язанні більш як 40 українських кооперативів в рівенському пов., а взагалі на Волині 90-х, починають в цьому воєвдстві не дозволяти на заснування кружків „Сільського Господаря“ (пр. Новий Почаїв), бо навіть розмовувати старі, про що доказує такий документ, який маємо в редакційній теці:

Starosta Powiatowy Rówieński L. A. — 8/31. Równia dnia 6. lipca 1933.

До

Kierownictwa Filji Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ w Równem ul. Żytnia 8, na 1100 p. Mikolaja Nehrebeckiego.

W załatwieniu zgłoszenia tamt. z dnia 12. VI. r. b. na podstawie art. 4) Rozporządzenia Prezydenta RP. z dnia 27. X. 1932 r. Prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 808): sprzeciwiam się założeniu Filji w Równem Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ we Lwowie, ponieważ istnienie takiego może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku Publicznego.

Zgodnie z p. 3 art. 75 Rozporządzenia Prezydenta z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. U. RP. Nr. 36 poz. 341) decyduję niniejszej biłciej nie uzasadniać. Od decyzji tej skazy

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 31. ЛИПНЯ 1933.

СОФІЯ ЯВЛОНЬКА.

3 дороги в Юнан,
країну піратів.

II.

АМІ-ЧАУ.

На жаль, в одитку готелю цього просявленого міста піратів, де я зупинилася на ніч, господар усе амобілізував на мої послуги: мухи, комарі, блохи, несливе м'ясо на вечерю, ало-ліве олівачі, музичку та гамір до досвітка, одним словом усе — з винятком єдиної приємності, на яку я поклала отілки сподівань — гарячу купіль.

— Все, що собі бажаєте... — вираджувався він, — може мандрівний театр? Але ванну? У цьому місті не знайдете, навіть на показ.

І коли я згадала, що саме в надії на ту ванну я відмовила гостинним запросинам мого китайця з поїзду в його рідний дім і чим утратила можливість ближче ознайомитися з рідним життям китайців, ще й з його трьома доньками, з яких одна має найменші ноги з цілих околиць го серце в жалю задудоніло в мені, як порожня криниця, коли плывеш в її глибоке дно. Вже й пів години минуло, від коли я неперушно чекала на замовлений чай, спершилася на поруччя балкону, що висів під високим вікном моєї кімнати над сумовитою, захмареною від вечора, долиною. А чий же ще десь там варився на трилітній дощ, докоча яких з давніх давня певно грали на скрипці та співали чарівних пісень.

З досади і я стала співати українську співанку „А оловейко тьохав, все тьох тай тьох та тьох“.

Звідки нараз здалася та зачарована густа хмара? не знаю. У Китаї взагалі трудно що зрозуміти. Хмара надбігла, зависла над моїм балконом та ледви я встигла скинути з себе одяг та витягти з валізочки кусник мила як з хмари вдарив ясний теплий туш.

На дорожці під балконом, вертаючи з поля зупинився зачарований могом піснем та настоміною якийсь китаець — хоч не на довго. Певно був у страху, щоби дощ не змив з його обличчя печатки його китайського походження, а може й узяв мене за білу чарівницю у вечірньому траєсі.

Новонароджена, наче гриб по дощі та знову білошкіра, я бадьоро збігла сходами на вулицю на велике здивування власника готелю, грека, який пів години передім бачучи мій похоронний марш, схід по сходах, по втраці ваді на теплу ванну, щиро спочував зі мною, а навіть обережно запропонував мені свого доброго знайомого „знаменитого“ лікаря. Він був певний, що я тяжко хвора, бо інакше нащо-ж мені тота гаряча ванна?

Тепер він знову підбіг до мене та спитав, чи я не голодна, чи не потребую його послуг, чи обідіти у готелі, чи я вдоволена з кімнати, зрешті попередив мене не віддаляватися самій від європейського центру, себто двірця, бо тутешні китайці ще не зовсім звикли до виду білих та, мовляв, дуже ще „полохливі“. Я заспокоїла його вбиваючи, що китайці це мої добрі, старі знайомі, що я живу з ними у великій згоді та що я саме йду шукати одного з моїх друзів. Я все ще думала про мого втраченого, невіджаного товариша подорожі.

На жаль, господар не міг мені пояснити, де жив „мій добрий друг“ — такий-то китаець, що носить синю довгу загортку з широкими рукавами, на голені голови має чорну шапочку,

а під шапочкою вузькі кісці, хитрі очі, Грек був дотепний, бо запевнив мене, що до його дому я не ввійшла то напевно там зустріну одного з моїх „друзів“, зовсім подібного до мого опису.

Не вважаючи на його пересторогу, я пішла глинути одним оком на місто, заки впала в нього китайська ніч. Рух юрби, світ промаші вулиць, солодощів, нафти, ферментованого сирного молока, одики людей, що з навантаженими кучами верталися караваном на візлі у мурі міста, вигуки „пус-пусів“, що тили тошних китайських мандаринів у двоколесних возах, зрешті крикання ворон та гавкіт голодних собак наповняли вулиці таким дивним гамором, що від нього аж почала кружитися голова, наче в ярмаркових карузелях.

Але я люблю карузелі і тому цей режисер зовсім не зупинив мого дироху, а навпаки йшла щораз то далі та глибше, розгортаючи рукавами непроникувну юрбу китайців, наче в сильно хотіла вдертися та збавити секрет цього захованого життя. Трохи далі юрба рідшала, вулиці звужувалися, отають якісь пошукчуні, доволішні, навіть часом безвихідні. Тут я безрадно вертаю назад і знову йду наослі вперед, праворуч то ліворуч, то попри високі докільний міський мур, а з яким крик шапирівко безмежні цвинтарні загоми, акриті землями, порослими травою, гробами. Тут дощаві всі самілі, наче зачухалося у вечірній тиші. Вулиці опустіли, тільки на гробах армій вперто ворони.

Обертаючися поза себе, щоби затримати зорогу, якою мені слід вертати, я нараз помітила у деякій „респектизній“ віддалі двоох китайців, що йшли на мою.

— „Цікаві певно на білу жінку, — подумав я з симпатією. — а які неспішні, не важають“.

свідомість право внісення за посередництвом тут. Староства одwołання до Urzędu Wojewódzkiego w Łucku w terminie 14 dni po doręczeniu. — Starosta (—) A. Kański.

Повинен теж п. Маршалек знати, що в Рішенні і других повітах замикають староства країнці кооператив, хоч вони мають найкращі можливості локалі і хоч поруч існують у примітивних гігієнічних умовах десятки жидів-

ських склепів і т. д. і т. д. — що листу ми могли б продовжити у безконечне.

Підозрюємо що інше: Або п. Маршалек бачить цей чорний бік нашої кооперації і сподомо каже, що він білий, або він переконаний, що ця кооперація, жалючись на труднощі, політику, відійсності перешкод нема — а тоді: блаженні віруючі!...

(а. к.)

На допомогу жертвам повені.

КОМУНІКАТ Ч. 3.

Краєвий Комітет допомоги жертвам повені знає всі місцеві Комітети Допомоги, де були повені, щоб негайно приступили до збирання точних і правдивих відомостей про розміри шкід для належної орієнтації в потребах допомогової акції.

У списках шкід треба подати імена і прізвища пошкоджених та якість, понесених кожним з них шкід, а саме: скільки ґрунту вода залягла, замулила в сіножатях, пасовищах, орних полях та городах, скільки ґрунту вода вирвала і забрала при березі, пересуваючи корито ріки, які господарські культури знищені в цілості, які частинно. Так само треба подати шкоди у мешкальних і господарських будинках (в цілості, частинно, завогчення, чи будинки надиються на мешкання без шкоди для здоров'я), та шкоди в худобі. Також належить подати шкоди нанесені громадським добром, дорогам, керницям, мостам та жертви в людях. Усі шкоди треба оцінювати в грошах. При цьому було би побажання подати, яка допомога і в якому виді потрібна негайно, а яка пізніше.

Вказане, щоб громадські таксатори оцінювали шкоди комісійно при участі місцевих комітетів, та щоб ці оцінки потверджували Комітетам громадські уряди.

Місцеві Комітети передадуть негайно усі списки шкід Повітовому Комітетові, який після збирання і зареєстрування їх у себе перешле ці списки до Краєвого Комітету Допомоги Жертвам Повені у Львові, Ринок 10/II.

Звертаємо увагу, що багато пошкоджених не зголошило ще досі шкід до скарбових урядів через свої громадські уряди в цілі відписання податків або здержання егзекуцій. Причиною не зголошення була в деяких випадках зневіра в признання полекші або несвідомість. Порушено Місцевим Комітетам, зайнятися цією справою і подбати, щоб кожний пошкоджений зголосив у цьому уряді свою шкоду в як найкоротшому часі.

Від скорого устійнення розмірів шкід залежить шкід збірок і рід допомоги пошкодженому населенню, та старання у належних чинників за поправу долі потерпілих, тому інтенсивна праця конечна.

Допомогові Комітети у непошкоджених районах зволіють уже зголошувати, скільки зі-

брали в грошах, далі в одежах, чи натураліях, бо вже треба потребувати йти з допомогою.

Комітет свідомий того, якої треба допомогти, та всеж таки радо прийме кожну нову здорову думку щодо способів цієї допомоги. Тому просимо тих, що знають обставини на місцях, подавати свої пропозиції під розвагу Краєвому Комітетові.

Жертви в грошах просимо пересилати на адресу: Цетробанк у Львові, вул. 3. Мая ч. 15 з допискою „для жертв повені“ число копта збірки 10.818. Конто П. К. О. Варшава ч. 143.467.

В дальшому організувати збірки одіжю і продуктами.

Краєвий Комітет Допомоги Жертвам Повені:

Інж. Микола Творидло в. р., місто голова.

Інж. Юліян Мудрак в. р., за секретаря.

Новий самоуправний закон.

XIV.

ПРАВА УПРАВНОГО ОРГАНУ У ВИПАДКУ РОЗВ'ЯЗАННЯ РІШАЛЬНОГО ОРГАНУ.

У випадку розв'язання рішального органу, управний орган виконує тільки ті біжучі функції управного органу, які конечні до утримання правильного ходу самоуправної господарки. У цьому часі управний орган не може брати на себе чинності, що тревало обтяжувала би фінансово волюсть — місто, — а зокрема не може будувати, замінювати, обтяжати, віддавати в застав права і нерухомоті, або віддавати їх в наєм понад три роки, або робити даровини і записи і установляти фундації. Повищі обмеження щодо прав управного органу не торкаються випадків, в яких іде про виконання правосильного рішення розв'язаного рішального органу. Ті обмеження не торкаються теж актів про збуття і заміни нерухомотей, якщо довершення такого акту конечне до урядження або управильнення вулиць і публичних площ, або для цілей розбудови міста. Управний орган має теж право затягати іменем і на річ самоуправного зв'язку довгорочинцеві позички і обтяжати в тій цілі нерухомоті, якщо ті позички призначені виключно до сконвертування зобов'язань, що тяжіли на самоуправному зв'язку у хвилині розв'язання його рішального органу. Управний орган рішає колегіально всі постанови і рішення в заступстві розв'язаного рішального органу.

ТИМЧАСОВА УПРАВА. ПРИБІЧНА РАДА.

Якщо розв'язано управний орган, а волюсьна — міська — рада урядує далі, тоді обсяг діяльності колегії управи до часу складення нової управи переходить на віята — бурмістра — президента міста — або їх заступників, коли одно з тих становищ займає професійний член управи і остає на цьому становищі. Якщо такий випадок не заходить, надз. влада, покликана до затвердження виборів, покликують тимчасового віята — бурмістра — президента міста. Та сама влада має теж право установити тимчасову управу у випадку, коли ніодні з управних органів (себто управа або рада) волюсьна — міста — не є розв'язаний, однак вигасли мандати віята — бурмістра — президента міста — і їх заступників, або коли ті особи зложили свої мандати, або їх атратили, або коли їх припинили у виконуванні служби. Тимчасова управа перестає існувати після правового виборів членів нової управи, або з хвилиною, коли вертається до урядування припинений в урядуванні віят — бурмістр — прези-

дент міста — або їх заступники. Рішення у справі покликання і особистого складу тимчасової управи видає воєвода (повітовий староста), заслухавши думки воєвідського (повітового) відділу.

Влада, покликана до затвердження виборів, управлена покликати тимчасового віята — бурмістра — президента міста, — а в разі потреби і їх заступників, коли волюсьна — міська — рада є розв'язана, а мандати віята — бурмістра — президента міста — вигасли, або ті особи свої мандати зложили, або їх атратили, або коли їх припинено у виконуванні служби.

Тимчасовий віят — бурмістр — президент міста — виконує самостійно під особистою відповідальністю при допомозі решти членів управи і функціонерів волюсьна — міста.

Та сама влада має право установити при них і під їх проводом прибічну раду з потрібної кількості осіб, що мають право виборності до волюсьної — міської — ради. Якщо надзирна влада не означає ближче компетенцій прибічної ради, є вона органом, покликаним до видання опінії, якої засягає тимчасовий віят — бурмістр — президент міста — у всіх справах, що вимагають постанови волюсьної — міської — ради.

Тимчасова управа лучить у собі обсяг діяльності управного і рішального органу з обмеженням, про які ми вище говорили. Тимчасової управи службових становищ і бюджету нових установ і підприємств, а існуючі може зачиняти тільки тоді, коли дістане на це згоду надзирної влади.

Тимчасова управа може приймати у межах етату службових становищ і бюджету нових службовиків тільки на час, що не переступає річницю біжучого бюджету, або під умовою розв'язання службових азамин за тримісячною виповіддю. Приймати на довший час або на постійне, а також звільняти службовиків, може вона тільки тоді, коли дістане на це згоду надзирної влади.

Функції тимчасової управи у повітовому самоуправному зв'язку у випадку розв'язання повітової ради і повітового відділу виконує одноособово повітовий староста з тим самим обмеженням, які торкаються тимчасової волюсьної — міської — управи.

Платно для тимчасового віята — бурмістра — президента міста — і їх заступників визначає властива надзирна влада з фондів волюсьна — міста — і не може бути вона вища, як платня їх попередників. Пос. д-р Ст. Баран.

Комуністична організація на Буковині.

На основі інформації червонової сігурани львівського суду відкрив на Буковині комуністичну організацію і арештував її членів. Червонової адвоката д-ра Талера обвинувачують, що він був провідником організації. Між арештованими є студентка правничого відділу червонової університету Діана Адельберг і лікарка хемі Мірош Юліян. Арештовано і болгарина Бориса Іванова, якому намагаються по-

він поширював між українським населенням комуністичну літературу та він білшовицьку пропаганду. Разом арештовано досі 60 осіб, а між ними є комуністичну агентку, відому під іменем Татяна. Слідство доведло майже до кінця. У березні відбудеться в Ясах судово розправа.

Докладом пошани для поляглих героїв є жертва на хорому воєнних могилах українських боєців!

(Докінчення буде).

Оборонець для підпальників райхстагу.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. Бюро Вольфа повідомляє, що обвинувачені у зв'язку зі справою підпалів райхстагу одержали оборонців з уряду. Визначених президентом карного суду в державному трибуналі. Оборону буде вести трьох адвокатів з Липська: Зонфарт, Гусер і Тайхерт.

З міродатних кол підкреслюють, що агітно з приписами карної процедури іменування оборонців з уряду було кевечне, бо обвинувачені не скористали з прислугуючого їм права вибору та з уваги на недалекий речинєць розправи.

Америка розбила господарську конференцію.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. Делегації різних держав, що приїхали були на світову господарську конференцію, вже розійшлися. Французький міністр скарфу Боне перед виїздом мав розмову з кореспондентом „Парі-Міді“. Міністр заявив: Коли я їхав до Лондону, тоді всі уряди були згодні в справі стабілізації валют. Жалуємо ду-

же, що тієї справи не поладано. „Парі-Міді“, коментуючи цю розмову, стверджує, що заява Бонета виражає виразно на властиву причину розбиття конференції, яка не всіли була досягнути ніяких успіхів, тому що Зл. Держави відмовилися загарантувати стабілізацію долара.

Еспансько-радянські торговельні взаємини.

З Лондону повідомляють, що у зв'язку з визнанням Еспанією Радянщини буде створене окреме еспансько-радянське товариство задля офіціального взаємної товарної виміни. Еспанія має закупити більшу кількість вафти для

свої флоту. Французька преса звертає увагу, що визнання Радянщини Еспанією улекшила французьку дипломатію, з якою тісно співпрацює еспанська.

Арештування комуністів у Німеччині.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. У Дармштадті поліція відкрила великий магазин зброї та вибухових матеріалів. 14 комуністів арештовано. У Вуперталі арештовано 6 осіб під закладом, що приготували замах на націонал-соціалістичного президента поліції.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. „Берзен Курієр“ повідомляє, що поліція відкрила в рурському басейні тайну комуністичну організацію, якої центром була в Есені. Провідників організації арештовано. Підчас ревізії в їхніх мешканнях сконфісковано 5.000 членських легітиматій. Організація розвивала діяльність в цілому басейні. В Бохумі арештовано 30 комуністів, конфіскуючи картотеку з адресами членів організації.

ЕСЕН. У Ботторпі (Вестфалія) поліція знайшла магазин ручних гранат, що належав до комуністів, та велику кількість крісової муніції. Арештовано кількох комуністів.

Трудний поворот ген. Бальбо.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. На основі одержаних вісток з Нової Землі, відлет ескадри ген. Бальбо до Європи повинно відложитися. Атмосферичні умовини на Атлантичеськім океані так погіршилися, що розпочинати лет неможливо.

Револьта в Індіях.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. Здовни північно-західної границі Індії ширяться револьта тузілських племен. Останні вістки з того терену вказують, що сутички мають грізний характер. В Пеннабірі сконцентровано 4.000 війська. Вислано теж сильні відділи на границю Афганістану.

По широкому світі.

— Наслідком конфлікту за плату між робітниками і союзом фабрикантів шовкового промислу робітничі союзи в Нью Йорку оголосили страйк, що обіймає 70.000 осіб.

— У відповідь на аніщення дуба Гінденбурга засадженого 1. травня ц. р. на полях Темпельгофу, тайна політична поліція наказала, щоб усім комуністам, які знаходяться в пруських азианцях і концентраційних таборах, не давати гри дні обиду.

— До Варшави приїхала делегація латвійської ескадри з Гдині, вистача представниками польської влади.

— До Кракова приїхали 34 французьких інженірів, щоб оглянути копальні соли у Велічці.

— Мадарський прем'єр Гембеш після конференції в Мусолінієм вернув із Риму до Будапешту.

Щоби «бізнес» ішов.

З Нью Йорку повідомляють, що сенатор Барух, один із близьких співробітників преа. Рузвельта, підчас свого побуту в Європі має відбутися конференція з Літвіновим в справі визнання Радянщини Зл. Державами. Американський уряд хоче присилити визнання з огляду на те, що Франція з Англією ведуть тепер переговори з Радянщиною в справі торговельної умови. Така умова на думку ньюйорської преси може вплинути неюможно на американсько-радянські взаємини.

Політичний фермент в Румунії.

Провід румунської ліберальної партії розіслав своїм організаторам обіжники, яким скликав їх на нараду, яка відбудеться 16. серпня в домі голови партії І. Дуки в Молдарештах. Обмірковують загальне положення в Румунії, після чого буде оголошений маніфест до всього населення. В маніфесті ліберальна партія заявить, що після невдачі еколомічної конференції в Лондоні, вона зачинає боротьбу за повалення теперішнього уряду. Для цієї боротьби виконний комітет устатить плян кампанії, якої завершенням буде велика демонстрація в Букарешті. Описав І. Дука піде до короля і проложити йому письмо, в якому ліберальна партія висує програму оодороження відносин з державою.

Одночасно розпочала акцію консервативна партія. Провідник консервативів Грігорій Філіпеску відбув минулої неділі в Плоештах віче, де висував теперішнє політичне положення і заявив, що в осені ц. р. відбудуться вибори до румунського парламенту. На основі вислідів цих виборів повстане коаліційний уряд з усіх партій. Зачувати, що Філіпеску має відвідати провідника селянської партії, д-ра Маніва в Бадачінах.

Французькі втрати в Альжірі.

КАЗАБЛАНКА, 29. 7. ПАТ. Підчас давлення заворушень в горах середнього Атласу французькі відділи потерпіли великі втрати людьми. М. і. впаав пор. Мангеа, син відомого героя світової війни, кількавацять воєнків в вбитих і 40 рахених.

Чи ж це можливе?

Неймовірні чутки про спробу підпалу літних таборів на Остродорі й Соколі.

Від достовірної особи, що прибула на днях з Долиниці, довідуємося таке. Ще поки засновано оба табори Т-ва Вакаційних Осель, на Остродорі й Соколі, якесь невидима рука згуртувала кільканаять наших горепатріотів і почала заважати агітацію проти висилки дітей в ці табори. Ця агітація проходила так, що до батьків, які задумували вислати до згаданих таборів дітей, приходили якісь люди, представляли себе студентами, заявляли, що табори — це хулівська імпреза і намагалися змовити в людей, що чесні батьки дітей туди не пішли. Наслідки цього були такі, що оголошена кількість учасників несподівано впала, сьогодні табір хлопців має 20, а дівчат 80 „таборитів“ — але проте табори існують і працюють. Цього було ціл „невідомий руді“ забагато: якась група молодців, що називала себе націоналістами, почала почувати у шатрах між обома таборами, висилала в табори своїх висланців, що намагалися учасників таборів відмовити, а коли це не дало вислуду і агітанти дістали належну відправу, почали вони просто віджужуватися, що табори підпалить. І справді ночами підходили до таборів якісь люди, а управа таборів мусіла аж викликати зі Львова кілька довірених собі осіб та виставляти із них і зі старших, що були в таборі, варту біля нього через кілька ночей. Щойно коли двох припаланих уночі типів потурбовало, шатра перекочували даліше і в таборах запанував спокій, що триває до сьогодні.

Реформаційні пігулки Чепинського
з маркою Чепинського
ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.
Управлінняють шлунок, хоронять ревматизму, терпіння печини, відомої опасистости, артритизму, паничків, загостять гемороїди, прочищують кров і для осіб схильних до ожиріння є лагідним прочищуючим засобом.
Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.
Ціна пуд. зол. 1.35 виробу аптеки ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смильська ч. 22. — Домагатися з „Чернишом“

НОВИНКИ

— Перед тижнем відкрила фабрика „Фортна Нова“ свою власну крамницю з солодощами при вул. Руській ч. 20 (лім Дністра). Промисл наше Громадянство не забувати на неї.

— **Україніця.** Найбільший есперантський часопис „Heroldo de Esperanto“ ч. 28, з 16. липня ц. р. помістив статтю „Ivan Franko — Мейстер українця“ („Іван Франко — Мойсей українського народу“, написану Тадеєм Скотинським. Статтю прикрашує портрет Івана Франка з його автографом і знімка надгробника.

— Під увагу Центросоюзові. В Підгайцях, як нас повідомляють, українські дітвчата не можуть вишивати вишивок, бо в Підгайцях не купити нитки „Д. М. Ц.“ Хібаж ми мусимо бути залежними навіть у такій дрібниці від жидів, які з приводу „бойкоту“ німецьких виробів не спроваджують ниток „Д. М. Ц.“? До того ж вночі можуть використати несовісні спекулянти та закидати нитками „краєвого виробу“ — давши етикетку — „нитки Д. М. Ц.“ Але тоді народне мистецтво дуже потерпить на тому.

— „Учительська Каса“ на добродійні ціли. Дітки на добродійні ціли зі свого чистого зиску ц. р. 1932 виплатить „Учительська Каса“ (Львів, Якуба Стшеме ч. 11) по 15. серпня 1933. Залежить виготовленням поквіттованим листівками: 1) В. П. У. В. на „Допомоговий Фонд“ 100 зол., 2) Р. Школа 100 зол., 3) Пов. Союз „Кр. Р. Ш.“ у Львові 25 зол., 4) „Просвіта“ 25 зол., 5) Укр. інваліди 25 зол., 6) Т-во Письм. і Журн. ім. І. Франка 25 зол., 7) Нац. Фонд Укр. Літератури 25 зол., 8) Комітет будови надгробника І. Фр. 25 зол., 9) Нац. Музей 25 зол., 10) Шпиталь ім. М. Троп. Шептицького 25 зол., 11) Захоронка 25 зол., 12) Комітет будови церкви СС. Василя при вул. Потоцького 25 зол., 13) Вак. Оселі 25 зол. Названі вище установи мають самі без окремого повідомлення зголоситися по відбір призначеного їм датку.

— Масова редукція в залізничній службі. В залізничних колах викликала велике враження звістка, що з днем 1. серпня буде звільнених хвиля 2.000 урядничок, а саме замужних і розлучених, що дістають аліментацию. Зредуковано теж багато урядовців, причому ті, що не мають ширитальної вислуги, дістануть півторарічну виплату.

— Територіальні зміни в окружних судах. Появився розпорядок президента Річпосполитої про зміну територій окружних судів у Чорткові і Станіславові. Городські суди в Бучачі, Монастирських і Потоці Золотому на основі того розпорядку вилучено з окружного суду Станіславові і прилучено до окружного суду Чорткові. Розпорядок обов'язує від 1. сіня 1934 р.

— Вислужені підстаршини мають перше місце. Рада міністрів видала розпорядок, на основі якого при обсаді станович нижніх збройових і самоврядних службовців у Польщі мають першество вислужені військові підстаршини з відповідними кваліфікаціями. При естеретві військових справ встановлюється спеціальна комісія, що буде кваліфікувати кандидатів на цивільні посади.

— Польсько-радянські взаємини. З Варшави виїде в найближчому часі до Москви делегація польських ремісників. В делегації візьмуть і часті представники ремісничих палат і фабрик з ремесла кравецького, шевського, шкарп'яницького виробів. Підчас побуту в Радянщині, обчисленого на 10 днів, будуть перекладати переговори в справі більших замовлень на ремісничі вироби.

— Львівська хроніка. На вул. Городенській змохид, ведений шофером В. Шаалінським, зрешта купив Якова Каца, який помер опісля шпиталю. Шофера арештовано. — П. Гоминський, жіноці директора, виврав якийсь запис на вулиці торбинку з грішми і отік. — На Купарові повісився кімнатний майя Йосиф Віклар з причини родинних невогод.

— Арештування комуністів. Львівська поліція арештувала трьох комуністів: Мих. Левицького, Йос. Суляндю і Солом. Лайштій. Переведена у них ревізія ствердила, що вони займалися комуністичною агітацією.

